DeNederlandscheBank
EUROSYSTEEM

Ministerie van Financiën

Korte Voorhout 7
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

De Nederlandsche Bank N.V.
mr. F. Elderson
Directeur

Postbus 98
1000 AB Amsterdam
020 524 91 11
www.dnb.nl

Handelsregister 3300 3396

Datum
12 november 2014

Ons kenmerk
2014/897072

Geachte

In 2012 zijn afspraken gemaakt tussen DNB en het Ministerie van Financiën over een meerjarig budgettair kader. DNB vindt deze afspraken van groot belang. Het kader draagt bij aan een zorgvuldige beheersing van de kosten en brengt rust en duidelijkheid in het begrotingsproces. Afgesproken is dat het kader zou kunnen worden herzien bij invoering van het gemeenschappelijk Europees bankentoezicht (*Single Supervisory Mechanism*; hierna: SSM) of bij andere grote veranderingen in de vormgeving van het toezicht.

De invoering van het SSM per 4 november 2014 betekent een fundamentele herinrichting van het toezicht. DNB wil de beoordeling van de totale inzet en kosten voor het bankentoezicht als gevolg van de invoering van het SSM graag zorgvuldig uitvoeren. Hierbij geldt dat het nu nog te vroeg is om een definitieve inschatting te kunnen maken van de structurele budgettaire gevolgen van de werkzaamheden van DNB binnen het SSM. DNB zal hiertoe in de eerste helft van 2015 een uitgebreide bottom-up analyse uitvoeren.

In afwachting van de uitkomsten van dit onderzoek, is het noodzakelijk dat het SSM succesvol van start gaat en dat in de cruciale opbouwfase van deze nieuwe Europese organisatie geen kwetsbaarheden ontstaan. Dit betekent dat DNB zal moeten voldoen aan de eisen die vanuit de ECB aan haar gesteld worden.

Uit een inventarisatie van de nieuwe werkzaamheden als gevolg van het SSM blijkt dat DNB in 2015 voor het bancaire toezicht EUR 8 miljoen extra budget nodig heeft om de overgang succesvol vorm te geven.

DNB heeft binnen de grenzen van het huidige budgettaire kader gezocht naar mogelijkheden om dit tekort op te lossen. DNB heeft door herprioritering EUR 3 miljoen vrij weten te maken. Met deze brief wil DNB verzoeken om voor de resterende EUR 5 miljoen een aanvullend budget voor 2015 toe te kennen.

Extra werkzaamheden DNB als gevolg van het SSM

De oprichting van het SSM is een noodzakelijke stap om het bankentoezicht in Europa verder te versterken. Het vermindert de negatieve wisselwerking tussen nationale overheden en banken en zorgt voor een overkoepelend perspectief op de Europese bankensector. Voor de uitvoering zal de ECB zich in belangrijke mate blijven baseren op de nationale toezichthouders. Dit betekent dat DNB voldoende capaciteit beschikbaar moet hebben om op adequate wijze invulling te geven aan de vereisten vanuit het SSM.

Als gevolg van het SSM komen veel nieuwe werkzaamheden op DNB af.

Tabel extra werkzaamheden als gevolg van SSM

	Budget
Nieuwe inrichting organisatie (JST's, on-site)	3,0
Extra vereisten ECB t.a.v. doorlopend toezicht	1,1
On-site aanvullende capaciteit (opstarten en intensivering)	1,7
Intensivering datarapportage en analyse	0,9
Versterking toezicht interne modellen	1,3
Totaal extra kosten	**8,0**
Ruimte binnen bestaand kostenkader door herprioritering	3,0
Aanvullend budget 2015	**5,0**

Hieronder wordt toegelicht wat deze extra werkzaamheden in 2015 behelzen.

Nieuwe inrichting organisatie

In aanloop naar het SSM heeft DNB de inrichting van de eigen organisatie herzien om zo goed mogelijk aan te sluiten op de wijze waarop het Europese toezicht is vormgegeven. Dit betreft vooral een adequate bezetting van de gemeenschappelijke toezichtteams (*joint supervisory teams*; JST's) en de oprichting van een nieuwe divisie voor on-site toezicht.

De JST's zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het toezicht van de significante instellingen (SI's). De coördinatie vindt vanuit de ECB plaats. De omvang bij de ECB is daarbij echter beperkt tot maximaal 6-8 fte per JST voor de grootste instellingen. De overige capaciteit zal door de nationale toezichthouders moeten worden ingevuld. Dit betreft onder andere het uitvoeren van liquiditeits- en kapitaalbeoordelingen, analyseren van rapportages, het beoordelen van verzoeken en het uitvoeren van allerlei instellingsspecifieke en thematische onderzoeken en zo nodig het implementeren van handhavingstrajecten. DNB heeft binnen het bestaande bankentoezicht extra capaciteit vrijgemaakt om aan al deze activiteiten bij te dragen conform de vereisten vanuit het SSM.

Daarnaast was het nodig om een nieuwe on-site toezichtdivisie op te richten. On-site toezicht vormt een belangrijk onderdeel van het SSM en is in andere Europese landen reeds een gebruikelijke vorm van toezicht. On-site toezicht houdt in dat bij instellingen ter plaatse diepgravende onderzoeken worden uitgevoerd. Deze onderzoeken hebben betrekking op financiële risico's en intensieve beoordelingen van specifieke portefeuilles, operationele risico's, ICT-risico's en onderzoek naar bedrijfsmodellen, strategie en governance. De Comprehensive Assessment (CA) van de ECB is een goed voorbeeld van hoe waardevol, maar ook hoe intensief dergelijke onderzoeken zijn.

Extra vereisten ECB ten aanzien van doorlopend toezicht

Met de nieuwe inrichting van de organisatie is DNB in staat om aan de meest minimale eisen van de ECB te voldoen. Een effectieve invulling van de nieuwe taken zal in de komende periode echter extra eisen aan DNB stellen.

Het Europees toezicht onder leiding van de ECB zal in 2015 op volle gang komen. Uit internationale vergelijkingen van de ECB blijkt dat Nederland zich op dit moment in de achterhoede bevindt met betrekking tot beschikbare, directe toezichtcapaciteit. Dit betreft het beschikbaar aantal toezichthouders in verhouding tot de omvang en complexiteit van een bank, alsmede de beschikbare capaciteit voor expertises en gespecialiseerde risicobeoordelingen. Uit de ECB zal dan ook druk op DNB ontstaan om voldoende capaciteit beschikbaar te maken om aan de uiteenlopende en gedetailleerde verzoeken vanuit de ECB te voldoen.

Daarnaast heeft de ECB inmiddels binnen de Less Significant Institutions (LSI)-populatie zogenaamde High Priority Institutions (HPI's) aangewezen. De ECB heeft bepaald dat het toezichtprogramma qua intensiteit gelijk moet zijn aan het programma voor de kleinere Nederlandse Significant Institutions (SI's). Ook dit leidt tot extra werkzaamheden voor DNB dan eerder verwacht.

On-site: aanvullende capaciteit

De huidige inrichting van de nieuwe Divisie Toezicht On-site en Expertise Banken is minimaal om aan de vereisten van de ECB te voldoen. Deze nieuwe vorm van toezicht zal het komende jaar bovendien nieuw moeten worden opgezet en ontwikkeld. Dit zal extra inspanning met zich meebrengen. Tegelijkertijd is het on-site toezicht een belangrijke pijler van het toezicht waar de ECB veel waarde aan hecht. Voor de significante instellingen wordt het onderzoeksprogramma geheel door de ECB vastgesteld. Uit de eerste ervaringen met de ECB en de onderzoeken die zij van plan zijn het komend jaar te ontwikkelen, blijkt dat de verwachtingen zeer hoog liggen en dat DNB extra capaciteit nodig zal hebben om daar adequaat invulling aan te geven.

Intensivering datarapportage en -analyse

Binnen het SSM zullen de eisen aan de datakwaliteit en data-analyse sterk toenemen, omdat het toezicht vanuit de ECB veel intensiever en meer

datagedreven zal zijn met intensieve kwantitatieve analyses. Uit een eerste analyse blijkt dat de groei van de rapportagelast met ongeveer 250% toe neemt. Deze toename vereist ook meer internationale afstemming. DNB zal in 2015 stappen moeten zetten om aan deze grote behoefte te voldoen en nieuwe rapportages te ontwikkelen en te implementeren, alsmede aan vereisten van verdere kwaliteitsverbetering te kunnen voldoen.

Versterking toezicht interne modellen

Tot slot brengt het SSM met zich mee dat het toezicht op interne modellen wordt geïntensiveerd. Dit is een belangrijk aspect in het SSM toezicht, waar DNB in internationaal perspectief momenteel relatief weinig capaciteit aan besteedt. Het toezicht op interne modellen kijkt naar de berekening en behandeling van de verschillende specifieke risico's binnen een bank. Het huidige toezicht van DNB bestaat thans uit een risicogebaseerde beoordeling op afstand via een jaarlijkse health check en het beoordelen van significante wijzigingen of nieuwe modellen. De SSM-aanpak is intensiever en vereist meer capaciteit, die zal worden ingezet voor onderzoek naar de kwaliteit van de gebruikte data, het gebruik van de interne modellen en beheeromgeving binnen de betrokken bank.

Herprioritering binnen het meerjarig budgettair kader

De totale kosten voor al deze nieuwe werkzaamheden in 2015 bedragen EUR 8 miljoen. Door herprioritering tussen taken en doelgroepen is DNB erin geslaagd om binnen het bestaande kostenkader EUR 3 miljoen vrij te maken. Dit betreft een herallocatie van middelen ten gunste van structurele werkzaamheden binnen het SSM. Deze herallocatie is gebaseerd op risicogebaseerde keuzes om het toezicht in te richten tot een niveau dat binnen het SSM minimaal noodzakelijk wordt gesteld.

In de uitvoering van het toezicht zijn scherpe keuzes gemaakt ten aanzien van alle toezichtactiviteiten. Ook heeft de Directie besloten om een efficiencykorting van 5% door te voeren bij de beleidsmatige divisies. Daarnaast heeft binnen de beschikbare directe toezichtcapaciteit een verschuiving plaatsgevonden naar

banken. Dit is gebeurd ten koste van bestaande capaciteit voor thematisch toezicht en specifieke expertises en het toezicht op andere sectoren, waaronder vooral de (zorg)verzekeraars, trustkantoren, beleggingsondernemingen, beleggingsinstellingen en betaalinstellingen.

Nationale toezichttaken vereisen eveneens extra werkzaamheden.
Bovenstaande herprioritering is de maximaal beschikbare ruimte die DNB binnen het bestaande kostenkader mogelijk acht. Binnen de nationale toezichttaken is geen ruimte meer aanwezig om nog op verantwoorde wijze tekorten bij het SSM aan te vullen.

Door invoering van het SSM zal DNB ook binnen de eigen nationale verantwoordelijkheden extra werk moeten verrichten. DNB blijft primair verantwoordelijk voor het toezicht op de 'minder significante instellingen'. Dit leidt tot extra werkzaamheden, omdat aan ECB gerapporteerd zal moeten worden en voor bepaalde besluiten gezamenlijke besluitvorming met de ECB zal moeten plaatsvinden.

Daarnaast is een goede voorbereiding van de Supervisory Board van het SSM van belang, omdat DNB – net zoals bij het monetair beleid – een gedeelde Europese verantwoordelijkheid krijgt voor het toezicht op alle Europese significante instellingen. Tot slot zal DNB meer capaciteit moeten vrijmaken voor juridische ondersteuning om tegemoet te komen aan de meer formele toezichtstijl van de ECB en de waarschijnlijke toename van het aantal wettelijke maatregelen.

Verder geldt dat DNB in 2015 nieuwe taken heeft gekregen waarvoor extra capaciteit nodig is, zoals uitbreiding van de kring van te toetsen personen, uitbreiding van de doelgroep van de bankierseed, het toezicht op de keten van derivatenhandel, het toezicht op het nationaal hypotheekinstituut (NHI) en het toezicht op algemene pensioenfondsen. Deze nieuwe taken vangt DNB in 2015 op in het huidige kader, maar leidt tot extra druk binnen de organisatie.

DeNederlandscheBank
EUROSYSTEEM

Datum
12 november 2014

Ons kenmerk
2014/897072

Aanvullend budget 2015

Op dit moment is nog veel onzekerheid over de benodigde capaciteit voor een effectieve vormgeving van het Europees toezicht. De ECB werkt nog aan de uitwerking van de vormgeving en invulling van nadere werkafspraken. Uit de bottom-up analyse die volgend jaar wordt uitgevoerd zal moeten blijken in welke mate de extra kosten in 2015 een tijdelijk of structureel karakter hebben.

Tegelijkertijd is nu al duidelijk dat het SSM het komende jaar hoge eisen zal stellen aan DNB en dat in 2015 extra toezichtcapaciteit vereist is om een goede overgang mogelijk te maken voor het opzetten van nieuwe werkzaamheden en daarbij behorende leereffecten. Het is van belang dat deze fundamentele verschuiving van het bankentoezicht soepel en zorgvuldig verloopt.

De extra kosten kunnen niet geheel binnen het huidige kostenkader worden opgevangen. Daarom verzoekt DNB om voor 2015 een aanvullend budget van EUR 5 miljoen om deze taken adequaat vorm te geven.

Tot slot

DNB is zich bewust van het belang van zorgvuldige kostenbeheersing en handelt daar ook naar. Uit de onlangs verstuurde brief over de uitkomsten van de Comprehensive Assessment, blijkt bijvoorbeeld dat DNB er goed in geslaagd is om de kosten van dit omvangrijke project te beheersen. Voorafgaand aan het project was geraamd dat de totale kosten tussen de EUR 42,5 en 61,7 miljoen zouden bedragen. DNB heeft kritisch toegezien op het aanbestedingsproces en mogelijke extra kosten. Door het hanteren van strikte afspraken en het stellen van priorieiten lijken de uiteindelijke kosten aan de onderkant van deze raming, te weten tussen de EUR 46 en 48 miljoen, uit te komen.

Hoogachtend,